

ДЬЮ ДИЛІДЖЕНС

Презентує: к.е.н., доцент кафедри
фінансового аналізу та аудиту
Тетяна Юрїївна Копотїєнко

Злиття і поглинання (mergers and acquisitions, M&A)

сукупність процесів об'єднання бізнесу (капіталу), в результаті яких на ринку з'являються укрупнені компанії замість декількох меншого розміру.

Угоди M&A є дієвим методом збільшення зростання і досягнення цільових поліпшень доходу для компаній по всьому світу. Перш за все, якісні зміни відбуваються за рахунок розвитку на міжнародних ринках капіталу.

Ефективність інвестицій у значній мірі залежить від правильності визначення ціни придбання відповідних активів та оцінки всієї сукупності ризиків, що супроводжують трансакцію.

У 2019 році обсяг угод зі злиття та поглинання ("М&А") збільшився на 29% до 2,35 мільярдів доларів, при цьому вартість угод М&А за участю іноземних інвесторів перевищує показники внутрішніх угод (*КPMG в Україні*).

Найбільшою за вартістю угодою за рік на сьогоднішній день стало придбання азербайджанською компанією Vakcell компанії Vodafone Україна за USD 734 млн. Ця угода посіла 25 місце серед найбільших угод в країнах Центральної, Східної та Південно-Східної Європи.

Найзначніші **внутрішні угоди** були сконцентровані у наступних галузях:

Енергетика - ДТЕК придбав Київобленерго і Одесаобленерго за 250 млн доларів у VS Energy

Нерухомість і будівництво - UFuture придбали Ocean Plaza за 117 млн доларів

Транспорт та інфраструктура - агрохолдинг Kernel придбав компанію "РТК-Україна", за 65 млн доларів (*Економічна правда*).

Завданнями Дью Дилідженс є:

- ідентифікація потенційних ризиків для покупця при прийнятті інвестиційного рішення;
- оцінка адекватності суми прибутків / збитків і ідентифікація критичних обставин угоди;
- підтвердження інформації покупця щодо фінансового стану компанії;
- ідентифікація факторів, які можуть вплинути на договір купівлі-продажу;
- оцінка сильних і слабких сторін фінансового персоналу і систем обліку;
- поліпшення структури угоди;
- ідентифікація областей, на які слід звернути увагу після завершення угоди.

Потреба проведення Due Diligence

виникає за таких обставин:

- продаж-купівля компанії (злиття і поглинання);
- оцінка інвестиційної привабливості компанії;
- публічне пропозицію цінних паперів на фондовому ринку;
- створення спільного підприємства;
- комерційне кредитування;
- перевірка надійності свого контрагента.

Метою Дью Ділідженсу є інформаційне забезпечення замовника щодо наявних підприємницьких ризиків при придбанні об'єкта інвестування, їх уникнення або зменшення.

Економіко-правовий (юридичний) ДД

детальне дослідження, виявлення, оцінка ризиків легітимності юридичної статусу і господарської діяльності компанії. Включає аналіз відповідності діяльності компанії чинним нормативно-правовим актам у галузі цивільного, трудового, корпоративного права, зокрема, проведення юридичної та правової експертизи установчих документів компанії, договорів з клієнтами, контрагентами і персоналом.

(судові спори, презентації кредиторів на майно)

Операційний ДД

досліджується система управління підприємством в цілому та його окремі підсистеми для оцінки стратегії, якості управління, наявності ризиків, ефективності виробництва, резервів, потенціалу розвитку. Основними напрямками вивчення є організаційна структура, менеджмент, персонал, продажі, закупівлі. Проводиться аналіз замовників продукції, постачальників, системи ведення операційної діяльності. Трудові ресурси досліджуються щодо їх кількості, структури, якісного складу, умов оплати праці, системи заохочень, можливостей кар'єрного зростання. Аудит операцій – передбачає вибір аудитором деякого обсягу операцій для визначення їх відповідності повному циклу виробництва компанії.

Маркетинговий ДД - історичний розвиток компанії, аналіз позиції підприємства на ринку, конкурентного середовища, SWOT-аналіз підприємства. Дослідження системи заходів, спрямованих на узгодження виробництва з ринковою ситуацією і забезпечення стійкого збуту, товарної, цінової та комунікаційної політики, просування товарів, управління персоналом.

Фінансовий ДД – визначення здатності підприємства приносити дохід (*концентрація уваги на цьому аспекті*), дослідження фінансового стану підприємства, процесів планування і прогнозування фінансової діяльності, виявлення, оцінка та аналіз ризиків управління фінансовими ресурсами підприємства.

Вивчаються структура активів та пасивів підприємства, оцінка нематеріальних активів: бренду, ноу-хау тощо, доходи, витрати, фінансові результати, система фінансового планування та контролю, розглядаються методи вартісної оцінки і визнання зобов'язань, розраховуються фінансові коефіцієнти (рентабельності, ділової активності, фінансової стійкості, платоспроможності тощо).

Бухгалтерський - пов'язаний з достовірністю та повнотою бухгалтерської інформації підприємства. Оцінюються системи обліку та контролю, здійснюються виявлення та аналіз ризиків суттєвого викривлення.

Податковий - аналіз системи оподаткування підприємства, податкових ризиків, можливостей оптимізації податкового навантаження.

Екологічний - аналіз впливу підприємства на довкілля, у межах якого визначаються й оцінюються ризики, пов'язані із забрудненням довкілля і дотриманням екологічного законодавства.

Інформаційний - детальне дослідження, виявлення, оцінка та аналіз ризиків функціонування інформаційних систем (в т.ч., ІТ) підприємства.

З точки зору замовника проведення дью ділідженсу існують передпродажне дослідження, в якому замовником є продавець, і інвестиційне дослідження, клієнтом якого виступає потенційний покупець.

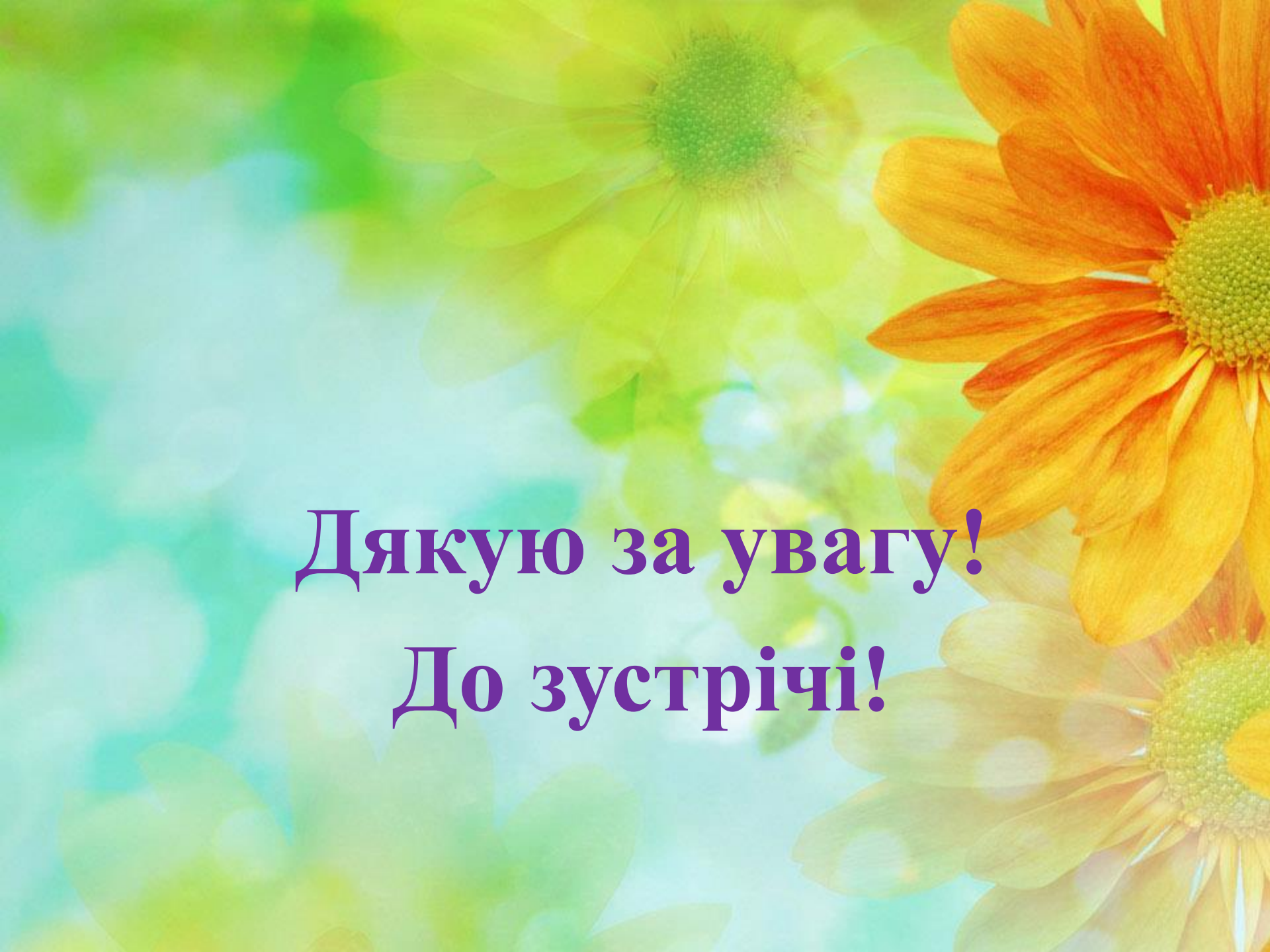
PricewaterhouseCoopers

Deloitte

Ernst & Young

KPMG

*Кожна з компаній Big4 за рік
має доходу від 25 до 40 млрд.
дол.*

Дякую за увагу!
До зустрічі!